

U Varaždinu, 5. Travnja 2023.

Varaždinska županija

Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb,
civilno društvo i hrvatske branitelje
n/p Pročelnica ureda Ljubica Božić
Stanka Vraza 4
42000 Varaždin

Predmet: Posebno dežurstvo ordinacija opće/obiteljske medicine u Varaždinskoj županiji

Poštovani,

obraćamo Vam se sa zahtjevom za drugačijim ustrojem posebnog dežurstva ordinacija opće/obiteljske medicine vezano na znatno izmijenjene (pogoršane) kadrovske okolnosti u navedenim ordinacijama u županiji kao i na činjenicu uvođenja OHBP-a u okviru OB Varaždin. Podsjećamo kako se posebno dežurstvo u djelatnosti opće/obiteljske medicine, zdravstvene zaštite predškolske djece, dentalne zdravstvene zaštite (polivalentne) prema članku 17. Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja ("Narodne novine", broj 56/17, 73/17 – ispravak, 30/18 i 35/18 – ispravak 119/18 dopuna) provodi subotom od 15.00 – 20.00 sati te nedjeljom, praznikom i blagdanom od 8.00 – 20.00 sati.

Posebno dežurstvo dužan je organizirati DZ Varaždinske županije (u daljem tekstu DZ), a Upravni odjel donosi raspored posebnog dežurstva.

Trenutno se u Varaždinskoj županiji (u daljem tekstu: županija) posebno dežurstvo obnaša na dva punkta: Varaždin i Ivanec.

Na rad u posebnom dežurstvu ordinacija opće/obiteljske medicine obvezuju se svi timovi ordinacija opće/obiteljske medicine u županiji (privatne ordinacije i timovi čiji su nositelji zaposlenici DZ Varaždinske županije).

U sadašnjem trenutku s HZZO-om su na području županije u ugovornom odnosu 86 ordinacija opće/obiteljske medicine koje u svakodnevnom radu skrbe o 150.370 osiguranika (prosječno po ordinaciji oko 1750 osiguranika) <https://hzzo.hr/zdravstvena-zastita/zdravstvena-zastita-pokrivena-obveznim-zdravstvenim-osiguranjem/ugovoreni>. Prema nama dostupnim infor-

macijama od 22 ordinacije opće/obiteljske medicine DZ-a u njih 6 nema liječnika, nego te ambulante dodatnim radom pokrivaju preostali liječnici/ce - djelatnici Doma zdravlja i umirovljeni liječnici/ce. Točne podatke možete zatražiti od ravnateljstva DZ-a.

Već smo Vas ranije detaljno informirali (sastanak na Breznici 5/2022) o već tada zabrinjavajućem nedostatku liječnika/ca u djelatnosti ordinacija opće/obiteljske medicine kao i o vrlo izvjesnim (još gorim) projekcijama za blisku budućnost.

Bez obzira na pad broja stanovnika, njihove potrebe za zdravstvenom zaštitom rastu (sve starija populacija), a rastu i njihova očekivanja (prosječni osiguranik HZZO-a kontaktira svog liječnika/cu 13 (trinaest) puta godišnje) pri čemu je ordinacija opće/obiteljske medicine upravo ta prva crta zdravstvene zaštite od koje i pacijenti i sam zdravstveni sustav očekuju sve više. Istovremeno se kadrovska devastacija na cjelokupnoj razini PZZ nezadrživo nastavlja. Već sada imamo svakodnevne probleme u obnašanju djelatnosti opće/obiteljske medicine i u redovnom radu. Timovi opće/obiteljske medicine tijekom dugogodišnjeg razdoblja primorani su dnevno obrađivati i nekoliko puta više pacijenata nego li je to propisano europskim normama i pravilima struke kao i Planom i programom mjera zdravstvene zaštite https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_12_142_2753.html i to u uvjetima sve kompleksnije, zahtjevnije medicine. U takvoj situaciji povećava se mogućnost stručne i administrativne greške i snižava razina sigurnosti pacijenata.

Dobro Vam je poznato kako Dom zdravlja Varaždinske županije već sada ima nerješive probleme glede iznalaženja kadrova za zamjene. S istim se problemom suočavaju i privatne ordinacije opće/obiteljske medicine te se u istima već više od 10 godina godišnji odmori ili odgađaju ili se rješavaju dodatnim radom. S obzirom na dobnu strukturu liječnika/ca ordinacijama opće/obiteljske medicine u županiji i mali (gotovo nikakav) interes mladih liječnika/ca za radom u istoj (čak ni samo kao privremena zamjena) neupitno je da ćemo (mi i vi - kao odgovorni za organizaciju i funkcioniranje primarne zdravstvene zaštite županije) ubrzo doći do situacije u kojoj se ovaj kadrovski manjak neće moći podmirivati radom liječnika/ca iz mirovine i s još ono malo mladih koji preko granica izdržljivosti rade u domu zdravlja u djelatnosti opće/obiteljske medicine i pokrivaju ambulante bez liječnika i svoje pacijente te ćemo i njih izgubiti ako se nastave ovakvi uvjeti rada.

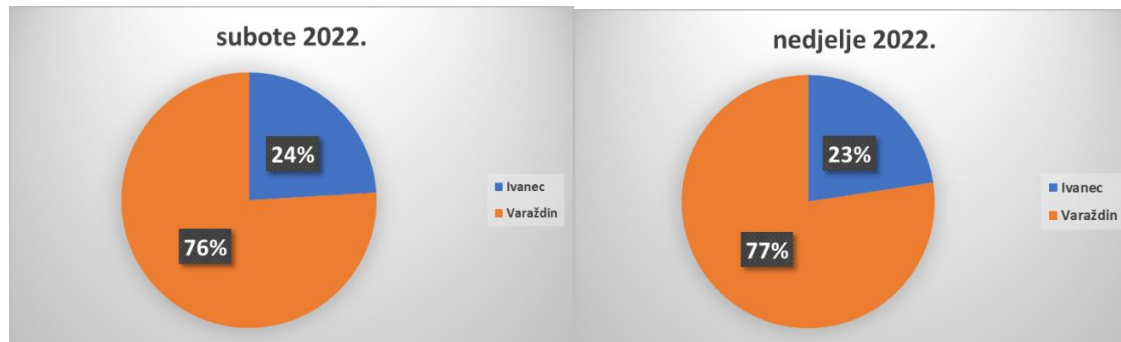
Isti ćemo i rastuće nezadovoljstvo građana koje za sada izražavaju samo prema nama na prvoj crti (sve češći verbalni napadi i prijetnje), a i nezadovoljstvo liječnika/ca opće/obiteljske medicine koji će ili „pobjeći“ u mirovinu ili zatražiti specijalizacije iz bolničkih djelatnosti.

U cijeloj ovoj kadrovski gotovo devastiranoj općoj/obiteljskoj medicine u županije kao dodatni problem pokazuje se i sadašnja organizacija Posebnog dežurstva ordinacija opće/obiteljske medicine koje se trenutno obnaša na dvije lokacije: Varaždin, Ivanec. Od samog početka isticali smo kako punkt u Ivancu nema ni stručnog niti financijskog opravdanja, predstavlja bespotrebno dodatno opterećenje ordinacija, no iz nama nepoznatih „stručnih“ razloga krenuo je i nastavlja s radom.

Kako bismo se odmakli od dojmova, želja i sl. najbolje će situaciju opisati objektivni podaci.

Tablica 1. Broj obrađenih pacijenata po punktovima posebnog dežurstva

2022	subote	nedjelje	ukupno
Ivanec	572	1009	1581
Varaždin	1806	3459	5265

Manje od 1/4 pacijenata koji zatraže uslugu u ambulantama posebnog dežurstva županije obave se na punktu u Ivancu.

U županiji živi 159.487 stanovnika (prema Popisu stanovništva iz 2021.) od čega u općinama koje geografski gravitiraju punktu u Ivancu cca 40 000 stanovnika (¼ ukupnog stanovništva županije) što pokazuje da građanima svih dijelova naše županije nije jednako dostupna ova zdravstvena usluga.

Tablica 2. Broj obrađenih pacijenata po danu dežurstva, po punktovima posebnog dežurstva

prosječno po danu	subote	nedjelje	ukupno
Ivanec	10,8	19,4	15,1
Varaždin	34,1	66,5	50,1

Razvidno je kako tim u Varaždinu prosječno po danu dežurstva obrađuje značajno veći broj pacijenata nego tim na punktu u Ivancu (u istoj jedinici vremena). Dežurstvo na oba punkta plaćeno je jednako i timovi se jednakomjerno raspoređuju na oba punkta. Međutim, postoje stručne posebnosti rada u posebnom dežurstvu koje stavljaju tim s varaždinskog punkta u značajno veći rizik profesionalne greške s obzirom na broj obrađenih pacijenata, a same pacijente u položaj veće nesigurnosti i loših ishoda.

Stručne osobitosti rada tima ordinacija opće/obiteljske medicine na punktu posebnog dežurstva uvelike se razlikuju od svakodnevnog rada s pacijentima čiji smo izabrani liječnici. O pacijentima koji dolaze u posebno dežurstvo ne znamo ništa i jedine podatke koje dobivamo su oni anamnestički koji su često nepouzdati i nepotpuni. U ambulante posebnog dežurstva dolaze pacijenti s brojnim komorbiditetima kojima je u nedostatku podataka (kakve imamo

kad se radi o pacijentima kojima smo izabrani liječnici) potreban poseban pristup i oprez prilikom odluke o daljnjem liječenju. Takav pristup zahtjeva i adekvatno vrijeme. Puntkove posebnog dežurstva opće/obiteljske medicine učestalo koristi pedijatrijska populacija kod koje je posebno važna dostupnost hitne laboratorijske dijagnostike prilikom odluke o daljnjem liječenju. A takvu u danima posebnog dežurstva pacijent može ostvariti samo u Varaždinu. Naime, i naočigled jednostavna klinička stanja kao što je grlobolja zahtijevaju drugačiji pristup ovisno o pacijentu i njegovim komorbiditetima, alergijama i sl. Ni mi niti vi ne želimo da nam se događaju neželjeni slučajevi kakvi su se već u nekoliko navrata događali i o kojima se pisalo u medijima. Za stručne odluke sami smo odgovorni, no za one vezane uz loša organizacijska rješenja odgovornost je na vama.

Ne osporavamo činjenicu da su na punktu posebnog dežurstva u Ivancu zadovoljeni svi uvjeti prema Pravilniku o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti posebnog dežurstva, međutim sporno je to što na tom punktu ne postoji laboratorij (isti je u OB Varaždin), osnovna radiološke dijagnostika (koja je u OB Varaždin) kao niti ljekarna koja radi subotom poslijepodne te nedjeljom (najbliža dostupna u Varaždinu), a sve to je itekako važno za pružanje adekvatne skrbi našim pacijentima sukladno pravilima struke i medicini 21. stoljeća. Stoga se dobar dio pacijenata/korisnika ovog posebnog dežurstva u Ivancu mora nakon pregleda na punktu u Ivancu ionako uputiti u Varaždin ili se i sami odmah odluče na posjet punktu posebnog dežurstva OOM u Varaždinu. Osnivanjem i početkom rada OHBP-a OB Varaždin za očekivati je povećan pritisak pacijenata (i s područja koje gravitira punktu posebnog dežurstva u Ivancu) kako na OHPB tako i na punkt posebnog dežurstva ordinacije opće/obiteljske medicine u Varaždinu.

Stoga predlažemo da u razgovorima o organizaciji posebnog dežurstva opće/obiteljske medicine u županiji i OHPB-a (s nadom da će do njih uskoro doći) dogovorimo jedinstveni punkt posebnog dežurstva opće/obiteljske medicine u Varaždinu, ali s istovremeno prisutna dva tima opće/obiteljske medicine (financijski bez dodatnih troškova HZZO-a i Županije). Držimo kako bi takva organizacija:

- povećala sigurnost pacijenata
- smanjila opterećenje budućeg OHPB-a s kojim tek trebamo razraditi postupnike suradnje
- omogućila liječnicima/cama posebnog dežurstva kao i pacijentima dostupnost nužnih dijagnostičkih pretraga za tegobe koje su razlogom dolaska na posebno dežurstvo

Kao pomoć u vašim administrativno – upravnim odlukama o daljnjoj organizaciji Posebnog dežurstva opće/obiteljske medicine u našoj županiji navodimo i primjere iz drugih županija koje su prepoznale postojeće okolnosti zdravstvenog sustava u svojim županijama i u suradnji s obnašateljima posebnog dežurstva donijele bolja organizacijska rješenja istog.

Jedan od pozitivnih primjera kako je riješen problem posebnog dežurstva opće/obiteljske medicine možemo navesti onaj u Primorsko-goranskoj županiji. Tamo postoji jedan punkt posebnog dežurstva u sklopu županijskog doma zdravlja u kojem sudjeluju ravnopravno timovi županijskog doma zdravlja i timovi privatnih ordinacija opće/obiteljske medicine, te je također osigurano posebno dežurstvo u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece. Kako bi se osigurala takva zdravstvena skrb ona se provodi uz potporu partnera – same županije i općina.

Vjerujemo kako možete ostvariti kontakte s pročelnicima/cama za zdravstvo drugih županija i informirati se o njihovim rješenjima.

Pitanje posebnog dežurstva opće/obiteljske medicine nije samo usko ograničeno na djelatnost opće/obiteljske medicine već se ishitrene odluke o istom (mahom negativno) prelijevaju i na ostale razine zdravstvene zaštite u županiji. Svjesni smo (a i vi ste) kako su i naši kolege/ice kao i medicinske sestre/tehničari koji rade u sekundarnoj i tercijarnoj zdravstvenoj zaštiti također prenapregnuti do zadnjih ljudskih i stručnih granica (i u tim razinama zdravstvene zaštite imamo značajan manjak i odlazak kadrova) te smo voljni (i pokazali smo to) pomoći radom u posebnom dežurstvu u djelatnosti opće/obiteljske medicine (kako ga definira Zakon o zdravstvenoj zaštiti stavkom 2. članka 195.) na jedinstvenom punktu u Varaždinu gdje bismo (uz odgovarajuće uvjete - prostorne, stručne i organizacijske – koji trenutno nisu zadovoljavajući) mogli tijekom vikenda i blagdana obavljati akutne slučajeve iz djelokruga rada opće/obiteljske medicine, odnosno iz razine 4-og i 5-og. stupnja hitnosti prema ATS-u, prethodno trijažirane od trijažnog prijema budućeg županijskog OHBP-a i tako pomoći preopterećenoj bolničkoj hitnoj službi.

Drugi razlozi van stručnih i organizacijskih (npr: političkih) nisu predmetom naših promišljanja te su isti isključivo u vašoj odgovornosti i teret argumentacije istih svima nama (građanima i zdravstvenim službama) JEST ISKLJUČIVO na vama.

Jedinice područne/regionalne samouprave po Zakonu o zdravstvenoj zaštiti odgovorne su za zadovoljavajuću organizaciju primarne zdravstvene zaštite na svom području u okviru mogućeg, te su administrativno-organizacijski koordinatori rada svih uključenih u ostvarivanje primarne zdravstvene zaštite građana. Lokalna samouprava je vlasnik ustanova na primarnoj razini zdravstvene zaštite kao i županijskih općih bolnica. Dobrom organizacijom u neizostavnoj suradnji s obnašateljima zdravstvenih usluga moguće je racionalnom upotrebom postojećih sredstava, kapaciteta i dostupnih kadrova postići da za adekvatnu zdravstvenu skrb svojih građana što manje participira lokalna samouprava vlastitim sredstvima.

No treba naglasiti kako lokalne vlasti (županijske i niže rangiranih lokalnih samouprava) imaju mogućnosti nuditi usluge zdravstvene zaštite iznad općeg standarda, svojim građanima, tako da lokalna uprava sama osigura sredstva, prostor, opremu i kadrove iz vlastitih sredstava (tako i općina Ivanec).

Osim što smo obiteljski liječnici/ce i odgovorni za naš stručni rad, mi smo i zagovornici naših pacijenta čiji smo obiteljski liječnici/ce i ponovo zahtijevamo pozornost tijela lokalne uprave na trenutnu (i već od ranije prepoznatu i na istu upozorenu) situaciju/problem te potaknuti tijela lokalne uprave na aktivnije djelovanje i kvalitetnije organizacijske poteze koji omogućuju ostvarivanje prava na primarnu zdravstvenu zaštitu građana županije na usluge unutar zdravstvenog sustava jednako/ravnomjerno dostupnim (vremenski, kadrovski i kvalitetom) svim našim pacijentima, a vašim građanima kao i unaprijediti i održati kvalitetu zdravstvene zaštite koju naši građani očekuju i zaslužuju.

Ne ulazeći u razloge, nakon opetovanih apela nadležnim tijelima da se i struka uključi u organizaciju i realizaciju skrbi za naše pacijente, do čega još nije došlo, obiteljski liječnici nisu više

spremni preuzeti svu odgovornost za nastalo stanje, a koja je zakonskim rješenjima na odgovornosti upravnih tijela lokalne/regionalne samouprave.

I nadalje smo voljni pružiti svaku stručnu pomoć tijelima Varaždinske Županije (posebice Upravnom odjelu za zdravstvo, socijalnu skrb i civilno društvo) kako bismo u postojećim okolnostima zdravstvenog sustava Republike Hrvatske učinili najviše moguće za naše pacijente i građane Varaždinske županije.

Spremni smo odazvati se budućim sastancima na ovu temu.

**U ime liječnika obiteljske medicine
Varaždinske županije**